

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 619:616.995.1–036/.08:636.4

ПАРФЕНЮК О. С., студент

Науковий керівник – СОЛОВЙОВА Л. М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ ЗА ЕЗОФАГОСТОМОЗУ СВИНЕЙ

При вивченні епізоотичної ситуації щодо нематодозів свиней було виявлено, що господарство неблагополучне по езофагостомозу. Найбільші показники ЕІ (100 %) були у свиноматок та кнурів-плідників при ІІ, відповідно, 32,8 та 35,6 екземплярів яєць.

Ключові слова: нематодози свиней, гельмінтози тварин, діагностичні дослідження, езофагостомоз свиней, екстенсивність інвазії, інтенсивність інвазії.

Серед нематодозів одним із найбільш розповсюджених є езофагостомоз, при якому екстенсивність (ЕІ) свиноматок і відгодівельних свиней іноді досягає 70 % і більше. Частота наявності даної інвазії за останні роки суттєво не знизилася, і у новостворених спеціалізованих та фермерсько-селянських господарствах ЕІ окремих груп свиней становить 40–80 % [1, с. 543; 2, с. 214].

Езофагостомозна, а часто аскарозно-езофагостомозно-трихуринозна інвазія свиней має широке розповсюдження і завдає великі економічні збитки, оскільки спричинює загибель свиней, недоотримання значної кількості свинини, а також уповільнення росту і розвитку молодняку [3, с. 353; 4, с. 269; 5, с. 286; 6, с. 45].

До комплексу заходів боротьби з езофагостомозною інвазією свиней входять: лікування тварин, дезінвазія приміщень, гною, ґрунту. Особливе місце при цьому належить створенню благоприємних умов утримання, а також повноцінній годівлі тварин. Але оскільки раціональна етіотропна терапія є найбільш важливою, особливе місце займає пошук нових антигельмінтиків, а також визначення лікувальної та економічної ефективності їх використання [7, с. 72; 8, с. 17; 9, с. 64; 10, с. 61].

Метою роботи було вивчення епізоотичної ситуації щодо гельмінтозів свиней у ТОВ «МПЛ Агро» с. Вороньків Бориспільського району Київської області та лікувальної ефективності іверміколу 1 %-го.

Матеріали і методи досліджень. Для того, щоб вивчити епізоотичну ситуацію у господарстві щодо інвазії *Oesophagostomum dentatum*, було відібрано проби фекалій від свиней із різних вікових та виробничих груп, і проведено їх копрологічне дослідження. Проби відбирали із прямої кишки свиней та із підлоги, у кількості до 10 г, в ранковий час. Відбір проводили індивідуально від кожної тварини, потім поміщали в пакетики з поліетилену, на яких прикріплювали етикетки з номерами тварин.

Дослідження проб фекалій здійснювали комбінованим методом, стандартизованим Г. О. Котельниковим та В. М. Хреновим. Підрахунок яєць гельмінтів проводили в трьох краплинах флотаційного розчину при малому збільшенні мікроскопа та визначали середнє значення.

Вивчення антигельмінтної ефективності іверміколу 1 %-го провели в лютому 2023 року на підсвинках 4-місячного віку, спонтанно інвазованих езофагостомами.

Тваринам дослідної групи в кількості 10 голів, як і у контрольній, вводили івермікол 1 %-ний підшкірно, з внутрішньої поверхні стегна у дозі 1 мл на 33 кг живої маси (0,0003 г ДР/кг) одноразово.

Контрольна група не отримувала лікарські препарати.

Результати досліджень. Клінічний огляд поголів'я свиней на фермі показав порушення клінічного стану в окремих поросят із групи відлучених. Спостерігали пригнічення, зниження апетиту, схуднення поросят, болючість в ділянці живота при пальпації. При цьому у дорослих свиней жодних видимих ознак хвороби не було.

Для того, щоб вивчити епізоотичний стан у господарстві, від свиней із різних вікових та виробничих груп було проведено відбір 122 проб фекалій та досліджено у лабораторії

кафедри паразитології та фармакології факультету ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету.

У результаті гельмінтокопроовоскопічного дослідження знайшли яйця середнього розміру, які мали овальну форму, двоконтурну гладеньку оболонку, були сірого кольору, всередині знаходився зародок на стадії морули. Це були яйця езофагостом.

Із 122 проб, досліджених нами гельмінтокопроовоскопічно, в 71 пробі були знайдені яйця езофагостом. Екстенсивність інвазії становила 58,2 % при інтенсивності інвазії 22,9 екземплярів яєць.

Простеживши за ураженістю свиней по кожній віковій групі, ми встановили, що езофагостомозна інвазія зустрічалася практично у всіх вікових та виробничих групах, крім поросят до 2-х місяців. Мінімально були уражені поросята віком від 2 до 4 місяців. Екстенсивність інвазії у них становила 38,1 % при інтенсивності інвазії 13,4 екземпляри яєць. Потім ці показники поступово зростали. У поросят віком від 4 до 6 місяців екстенсивність інвазії уже становила 57,7 % при інтенсивності інвазії 24,6 екземплярів яєць, у свиней на відгодівлі – 84 % при інтенсивності інвазії 30,9 екземплярів яєць. Свиноматки та кнурі-плідники були на 100 % уражені езофагостомами при інтенсивності інвазії, відповідно, 32,8 та 35,6 екземплярів яєць.

Інтенсивність інвазії коливалася у групах від 13,4 до 35,6 екземплярів яєць.

На 12-й день після дачі антигельмінтика ми знову відібрали проби фекалій. Екстенс- та інтенсефективність становили 100 %.

Контрольна група залишалася ураженою.

Отже, івермікол мав 100 %-ний гельмінтоелімінаційний ефект, а значить може бути рекомендований для лікування свиней за езофагостомозної інвазії.

Висновки: 1. Господарство ТОВ «МПЛ Агро» с. Вороньків Бориспільського району Київської області є неблагополучним щодо езофагостомозу свиней. Екстенсивність інвазії на фермі становила 58,2 %, інтенсивність інвазії – 22,9 екземпляри яєць.

2. Спостерігається добре виражена вікова динаміка езофагостомозу свиней у господарстві: поросята до 2-місячного віку не були ураженими. Найвищий ступінь ураженості езофагостомами був у свиноматок та кнурів-плідників (100 % при інтенсивності інвазії, відповідно, 32,8 та 35,6 екз. яєць).

3. Івермікол 1 %-ний звільнив організм свиней від езофагостом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Taylor M. A., Coop R. L., Wall R. *Veterinary parasitology*. 4th edition. 2015. John Wiley & Sons, Ltd. 1039 p.
2. Lora Rickard Ballweber. *Veterinary parasitology*. 2001. Butterworth–Heinemann. 324 p.
3. Rui-Qing Lin, Xing-Quan Zhu. Characterization of *Oesophagostomum* spp. from pigs in China by PCR-based approaches using genetic markers in the internal transcribed spacers of ribosomal DNA / *Parasitology Research*. July 2007. Vol. 101. pp. 351–356.
4. Пеленьо Р.А. Моніторинг шлунково-кишкових паразитозів свиней в господарствах західного регіону України. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. Т. 15. № 3 (57). Ч. 2, 2013. С. 267–274.
5. Robin B. Gasser, Pauline Cottee, Alasdair J. Nisbet. *Oesophagostomum dentatum* — Potential as a model for genomic studies of strongylid nematodes, with biotechnological prospects / *Biotechnology Advances*. Vol. 25. 2007. pp. 281–293.
6. Оберемчук І. П., Соловійова Л. М. Поширення нематодозів свиней у країнах Європи. *Тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. студентів «Сучасні проблеми ветеринарної медицини»*. Біла Церква, 19 квітня 2018 року. С. 44–45.
7. Соловійова Л. М. Порівняльна ефективність антигельмінтних препаратів для лікування свиней за езофагостомозу / *Тези доповідей міжнар. наук.-практ. конф. «Ветеринарне забезпечення інтенсивних технологій у тваринництві, безпека та якість харчових продуктів»*. Біла Церква, 23 листопада 2017 р. С. 72.
8. Езофагостомоз свиней: Монографія. Мазанна М. Г., Приходько Ю. О., Мазанний О. В., Бирка В. І. Харків, 2019. 170 с.
9. New oral linguiform projections and their associated neurons in the third-stage infective larva of the parasitic nematode *Oesophagostomum dentatum* / Fredrik Hoholm et al. *Journal of Parasitology*. Feb 2005. P. 61–68.
10. Earthworms (Lumbricidae) as intermediate hosts of lung nematodes (Metastrongylidae) of swine in Kyiv and Zhytomyr regions of Ukraine / T. I. Bakhur, A. A. Antipov, D. V. Feshchenko, T. A. Romanishina, N. V. Avramenko, V. P. Goncharenko, O. A. Zgozinska, L. M. Solovyova, N. V. Koziy, R. V. Pidborska, V. S. Shahanenko, V. I. Dzhamil, N. V. Tyshkivska // *Vestnik Zoologii*. Kyiv, 2018. 52(1). P. 59–64.